ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 4ης Σεπτεμβρίου 2025 *

«Προδικαστική παραπομπή – Συμφωνία-πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP – Ρήτρα 4 – Αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων – Ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία – Επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί και τακτικοί δικαστικοί λειτουργοί – Ρήτρα 5 – Μέτρα για την αποτροπή της καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και την επιβολή κυρώσεων συναφώς – Οδηγία 2003/88/ΕΚ – Άρθρο 7 – Δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών – Άρθρο 31 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία αξιολόγησης για την οριστική παράταση της άσκησης των καθηκόντων των επί θητεία δικαστικών λειτουργών – Ex lege παραίτηση από τις αξιώσεις που απορρέουν από τα ασκηθέντα πριν από τη διαδικασία αξιολόγησης καθήκοντα των επί θητεία δικαστικών λειτουργών – Απώλεια του παρεχόμενου από το δίκαιο της Ένωσης δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών»

Στην υπόθεση C-253/24 [Pelavi] [i],

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Corte d'appello di L'Aquila (εφετείο L'Aquila, Ιταλία) με απόφαση της 4ης Απριλίου 2024, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Απριλίου 2024, στο πλαίσιο της δίκης

Ministero della Giustizia κ.λπ.

κατά

NZ,

παρισταμένου του:

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Jarukaitis, πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts, Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του τετάρτου τμήματος, N. Jääskinen, A. Arabadjiev (εισηγητή) και R. Frendo, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

[i] Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η NZ, εκπροσωπούμενη από την P. Perna, avvocata,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από την L. Fiandaca και τον G. Santini,, avvocati dello Stato,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις S. Delaude και D. Recchia,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ 2003, L 299, σ. 9), των ρητρών 4 και 5 της συμφωνίας-πλαισίου για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 (στο εξής: συμφωνία-πλαίσιο) και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP (ΕΕ 1999, L 175, σ. 43), και των άρθρων 31 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Ministero della Giustizia (υπουργείου δικαιοσύνης, Ιταλία), ήτοι του εργοδότη εν προκειμένω, και της NZ, επί θητεία δικαστικού λειτουργού, σχετικά με τις συνέπειες που απορρέουν από τη συμμετοχή της NZ σε διαδικασία αξιολόγησης με σκοπό την οριστική παράταση της άσκησης των καθηκόντων της.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η συμφωνία-πλαίσιο

3 Η ρήτρα 2 της συμφωνίας-πλαισίου, η οποία τιτλοφορείται «Πεδίο εφαρμογής», προβλέπει στο σημείο 1 τα εξής:

«Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου που έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή την πρακτική σε κάθε κράτος μέλος.»

4 Η ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαισίου, η οποία φέρει τον τίτλο «Αρχή της μη διάκρισης», προβλέπει στο σημείο 1 τα εξής:

«Όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης, οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους αντίστοιχους εργαζομένους αορίστου χρόνου μόνο επειδή έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.»

5 Η ρήτρα 5 της συμφωνίας-πλαισίου, η οποία τιτλοφορείται «Μέτρα για την αποφυγή κατάχρησης», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Για να αποτραπεί η κατάχρηση που μπορεί να προκύψει από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, τα κράτη μέλη, ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, συλλογικές συμβάσεις ή πρακτική, ή/και οι κοινωνικοί εταίροι, όταν δεν υπάρχουν ισοδύναμα νομοθετικά μέτρα, για την πρόληψη των καταχρήσεων λαμβάνουν κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ειδικών τομέων ή/και κατηγοριών εργαζομένων, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:

α) αντικειμενικούς λόγους που να δικαιολογούν την ανανέωση τέτοιων συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας·

β) τη μέγιστη συνολική διάρκεια διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου·

γ) τον αριθμό των ανανεώσεων τέτοιων συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας.

2. Τα κράτη μέλη ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους ή/και οι κοινωνικοί εταίροι καθορίζουν, όταν χρειάζεται, υπό ποιες συνθήκες οι συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου:

α) θεωρούνται “διαδοχικές”·

β) χαρακτηρίζονται συμβάσεις ή σχέσεις αορίστου χρόνου.»

Η οδηγία 2003/88

6 Το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ετήσια άδεια», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται σε όλους τους εργαζομένους ετήσια άδεια μετ’ αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές για την απόκτηση του σχετικού δικαιώματος και τη χορήγηση της άδειας.»

Το ιταλικό δίκαιο

7 Το άρθρο 29 του decreto legislativo n. 116 - Riforma organica della magistratura onoraria e altre disposizioni sui giudici di pace, nonché disciplina transitoria relativa ai magistrati onorari in servizio, a norma della legge 28 aprile 2016, n. 57 (νομοθετικού διατάγματος 116, περί οργανωτικής μεταρρύθμισης του τιμητικού λειτουργήματος των επί θητεία δικαστών και περί

άλλων διατάξεων σχετικών με τους ειρηνοδίκες, καθώς και περί μεταβατικού καθεστώτος ισχύοντος για τους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς, σε εκτέλεση του νόμου 57 της 28ης Απριλίου 2016), της 13ης Ιουλίου 2017 (GURI αριθ. 177, της 31ης Ιουλίου 2017, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον legge n. 234 - Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2022 e bilancio pluriennale per il triennio 2022-2024 (νόμο 234, περί κρατικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2022 και περί προϋπολογισμού για την τριετία 2022-2024), της 30ής Δεκεμβρίου 2021 (GURI αριθ. 310, της 31ης Δεκεμβρίου 2021, σ. 1) (στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 116/2017), ορίζει στις παραγράφους 1 έως 3, 5 και 9 τα ακόλουθα:

«1. Οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί που υπηρετούν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος διατάγματος δύνανται, κατόπιν αίτησης, να συνεχίσουν να υπηρετούν μέχρι τη συμπλήρωση του εβδομηκοστού έτους της ηλικίας τους.

2. Οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί που υπηρετούν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος διατάγματος και των οποίων η θητεία δεν παρατείνεται, είτε λόγω μη υποβολής της αίτησης είτε λόγω μη επιτυχούς ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης της παραγράφου 3, δικαιούνται, με την επιφύλαξη της δυνατότητάς τους να αρνηθούν, αποζημίωση ύψους, αντιστοίχως, 2 500 ευρώ προ φορολογικών κρατήσεων, για κάθε έτος υπηρεσίας κατά τη διάρκεια του οποίου ο επί θητεία δικαστικός λειτουργός μετείχε σε συνεδριάσεις για τουλάχιστον ογδόντα ημέρες, και 1 500 ευρώ προ φορολογικών κρατήσεων, για κάθε έτος υπηρεσίας κατά τη διάρκεια του οποίου ο επί θητεία δικαστικός λειτουργός μετείχε σε συνεδριάσεις για λιγότερες από ογδόντα ημέρες, και, σε κάθε περίπτωση, μέχρι του συνολικού ορίου των 50 000 ευρώ προ φορολογικών κρατήσεων για κάθε άτομο. Για τον υπολογισμό της οφειλόμενης κατά την προηγούμενη περίοδο αποζημίωσης, η άσκηση καθηκόντων για χρονικό διάστημα άνω των έξι μηνών εξομοιώνεται με ένα έτος. Η είσπραξη της αποζημίωσης συνεπάγεται την παραίτηση από κάθε περαιτέρω αξίωση οποιασδήποτε φύσεως, η οποία απορρέει από την παύση προηγουμένως ασκηθέντων καθηκόντων επί θητεία δικαστικού λειτουργού.

3. Για την παράταση της θητείας κατά την παράγραφο 1, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εκδίδει απόφαση για τη διεξαγωγή τριών χωριστών διαδικασιών αξιολόγησης, οι οποίες διεξάγονται ετησίως κατά την τριετία 2022-2024. Αφορούν τους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς οι οποίοι, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος διατάγματος, έχουν συμπληρώσει υπηρεσία:

α) τουλάχιστον 16 ετών·

β) μεταξύ 12 και 16 ετών·

γ) κάτω των 12 ετών.

[…]

5. Η αίτηση συμμετοχής στις διαδικασίες αξιολόγησης της παραγράφου 3 συνεπάγεται παραίτηση από κάθε περαιτέρω αξίωση οποιασδήποτε φύσεως, η οποία απορρέει από τις προηγούμενη άσκηση καθηκόντων επί θητεία δικαστικού λειτουργού, με την επιφύλαξη του δικαιώματος αποζημίωσης της παραγράφου 2 σε περίπτωση μη παράτασης της επί θητεία υπηρεσίας.

[…]

9. Οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί που υπηρετούν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος διατάγματος παύονται από τα καθήκοντά τους αν δεν υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης της παραγράφου 3.»

8 Η εν λόγω διάταξη τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2022.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

9 Η NZ ασκεί, από τις 14 Φεβρουαρίου 2001, καθήκοντα επί θητεία δικαστικού λειτουργού στο Tribunale di Vasto (πρωτοδικείο Vasto, Ιταλία). Μολονότι ο αρχικός διορισμός της αφορούσε τριετή θητεία, η άσκηση των καθηκόντων της παρατεινόταν ή ανανεωνόταν ανά τετραετία, έως τις 13 Δεκεμβρίου 2022. Κατά την τελευταία αυτή ημερομηνία, παρατάθηκε οριστικά η άσκηση των καθηκόντων της μέχρι τη συμπλήρωση του 70ου έτους της ηλικίας της, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 29 του νομοθετικού διατάγματος 116/2017, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα των επί θητεία δικαστικών λειτουργών που υπηρετούν την 1η Ιανουαρίου 2022 να ζητήσουν να μετάσχουν σε διαδικασία αξιολόγησης με σκοπό την οριστική παράταση της άσκησης των καθηκόντων τους.

10 Μεταξύ της 14ης Φεβρουαρίου 2001 και της 13ης Δεκεμβρίου 2022, η NZ εισέπραξε αποζημιώσεις υπολογιζόμενες, μεταξύ άλλων, σε συνάρτηση προς τον αριθμό των διεξαχθεισών συνεδριάσεων.

11 Η NZ δεν συμμετείχε σε συνεδριάσεις κατά τις περιόδους των δικαστικών διακοπών που προβλέπει η εθνική νομοθεσία, μεταξύ 1ης και 31 Αυγούστου κάθε έτους. Κατά τις περιόδους αυτές, επομένως, δεν εισέπραττε αποζημιώσεις.

12 Εγγεγραμμένη συγχρόνως στον οικείο δικηγορικό σύλλογο, η NZ είχε εκ παραλλήλου τη δυνατότητα να ασκεί μέχρι τις 13 Δεκεμβρίου 2022 το επάγγελμα του δικηγόρου εκτός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετούσε.

13 Ως δικηγόρος, υπαγόταν στο υποχρεωτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης το οποίο διαχειρίζεται το Cassa Nazionale Forense (εθνικό ταμείο κοινωνικής ασφάλισης δικηγόρων, Ιταλία). Υπό την ιδιότητα αυτή, όφειλε να καταβάλει εισφορά της οποίας το ύψος εξαρτιόταν από τα εισοδήματα της δραστηριότητάς της ως δικηγόρου, καθώς και από την αποζημίωση που προέκυπτε από την άσκηση των καθηκόντων της ως επί θητεία δικαστικού λειτουργού.

14 Εκτιμώντας ότι υπέστη παρανόμως διαφορετική μεταχείριση όσον αφορά την αποζημίωση για τα καθήκοντα που ασκούσε πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου 29 του νομοθετικού διατάγματος 116/2017 και την οριστική παράταση της άσκησης των καθηκόντων της ως επί θητεία δικαστικού λειτουργού, η NZ άσκησε, ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, αγωγή με αίτημα να της αναγνωριστεί, για τα ως άνω καθήκοντα, η ιδιότητα της «μισθωτής», κατά την έννοια του ιταλικού δικαίου, ή της «εργαζομένης», κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης και, ως εκ τούτου, το δικαίωμα να τύχει ισοδύναμης οικονομικής και νομικής μεταχείρισης προς εκείνη των εργαζομένων που ασκούν παρεμφερή καθήκοντα στην υπηρεσία του υπουργείου δικαιοσύνης, όσον αφορά τις αργίες, την ετήσια άδεια, την άδεια μητρότητας και την άδεια ασθενείας, τα επιδόματα ασθενείας και ατυχήματος, τις παροχές στη λήξη της σύμβασης, την κοινωνική προστασία και την ασφάλιση. Ζήτησε επίσης την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη λόγω της προβαλλόμενης μη τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά τις άδειες, την άδεια μητρότητας και κάθε άλλη προστασία. Επιπλέον, η NZ

ζήτησε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο να διαπιστώσει τον καταχρηστικό χαρακτήρα των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου που είχε επανειλημμένως συνάψει με το υπουργείο δικαιοσύνης και να υποχρεώσει το εν λόγω υπουργείο να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστη εξ αυτού.

15 Με απόφαση της 14ης Μαρτίου 2022, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε εν μέρει την ως άνω αγωγή. Έκρινε ότι, κατά την άσκηση των καθηκόντων της επί θητεία δικαστικού λειτουργού, η NZ έπρεπε να χαρακτηριστεί ως «εργαζόμενη», κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης, και είχε το δικαίωμα να λαμβάνει τις ίδιες αποδοχές με εκείνες που καταβάλλονται σε τακτικό δικαστικό λειτουργό. Εντούτοις, απεφάνθη ότι ο εν λόγω χαρακτηρισμός δεν ήταν ικανός να της παράσχει το δικαίωμα να υπαχθεί, μέσω του Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) (εθνικού ιδρύματος κοινωνικών ασφαλίσεων, Ιταλία), στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων, ελλείψει σχέσης εργασίας δημοσίου δικαίου. Κατά συνέπεια, το εν λόγω δικαστήριο υποχρέωσε το υπουργείο δικαιοσύνης να καταβάλει στην NZ τις αποδοχές που οφείλονταν για τον χρόνο προ της άσκησης της αγωγής, εντός των ορίων της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής. Επιπλέον, το ίδιο δικαστήριο έκρινε ότι η σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου της NZ είχε ανανεωθεί ή παραταθεί καταχρηστικώς και υποχρέωσε το υπουργείο δικαιοσύνης να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστη η NZ, υπολογισθείσα στο εννιαπλάσιο των μηνιαίων αποδοχών ενός τακτικού δικαστικού λειτουργού.

16 Το υπουργείο δικαιοσύνης άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Corte d'appello di L'Aquila (εφετείου L'Aquila, Ιταλία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, αμφισβητώντας τόσο τη δυνατότητα σύγκρισης των καθηκόντων των επί θητεία δικαστών και των τακτικών δικαστών όσο και την καταχρηστικότητα της σύναψης συμβάσεων ορισμένου χρόνου.

17 Η NZ άσκησε αντέφεση, αμφισβητώντας τον εκ μέρους του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου χαρακτηρισμό των αγωγικών της αξιώσεων ως αξιώσεων καταβολής αποδοχών και όχι ως αξιώσεων αποζημίωσης, καθώς και την εφαρμογή πενταετούς και όχι δεκαετούς προθεσμίας παραγραφής, η οποία απέρρεε από τον ως άνω χαρακτηρισμό. Αμφισβητεί επίσης το γεγονός ότι ο χαρακτηρισμός της ως «εργαζομένης», κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης, δεν της παρέσχε δικαίωμα υπαγωγής στο INPS.

18 Ενόσω εκκρεμούσε η κατ' έφεση δίκη, η NZ ολοκλήρωσε τη διαδικασία η οποία προέβλεπε τη δυνατότητα των επί θητεία δικαστικών λειτουργών που υπηρετούσαν την 1η Ιανουαρίου 2022 να ζητήσουν να συμμετάσχουν στη διαδικασία αξιολόγησης του άρθρου 29, παράγραφος 3, του νομοθετικού διατάγματος 116/2017.

19 Η NZ, ως επί θητεία δικαστικός λειτουργός της οποίας η θητεία παρατάθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο, λαμβάνει από τις 13 Δεκεμβρίου 2022 σταθερές αποδοχές, υπολογιζόμενες βάσει του μισθού δημοσίου υπαλλήλου που απασχολείται στο υπουργείο δικαιοσύνης, δικαστική αποζημίωση και κουπόνια γευμάτων. Οι ως άνω αποδοχές καταβάλλονται επίσης την περίοδο των δικαστικών διακοπών, κατά την οποία δεν ασκεί δραστηριότητα. Επιπλέον, αφότου επέλεξε να ασκεί αποκλειστικώς τα καθήκοντα του επί θητεία δικαστικού λειτουργού, η NZ διαγράφηκε από το μητρώο του δικηγορικού συλλόγου και του εθνικού ταμείου κοινωνικής ασφάλισης δικηγόρων και υπάγεται πλέον στο INPS.

20 Λαμβανομένων υπόψη της συμμετοχής της NZ στη διαδικασία αξιολόγησης του άρθρου 29, παράγραφος 3, του νομοθετικού διατάγματος 116/2017 και του ότι το εν λόγω άρθρο 29, παράγραφος 5, προβλέπει ότι η εν λόγω συμμετοχή συνεπάγεται, για τους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς των οποίων τα καθήκοντα παρατάθηκαν κατά το πέρας της

διαδικασίας, την ex lege παραίτηση από κάθε άλλη αξίωση απορρέουσα από την προηγούμενη επί θητεία εργασιακή τους σχέση, το υπουργείο δικαιοσύνης εκτιμά ότι η διαφορά της κύριας δίκης έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.

21 Η NZ αντιτίθεται στο αίτημα κατάργησης της δίκης και ζητεί από το αιτούν δικαστήριο να θέσει ζήτημα συνταγματικότητας του άρθρου 29 του νομοθετικού διατάγματος 116/2017, ειδικότερα δε όσον αφορά την προβλεπόμενη στην παράγραφο 5 του άρθρου αυτού ex lege παραίτηση από περαιτέρω αξιώσεις.

22 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τη συμβατότητα του άρθρου 29, παράγραφος 5, του νομοθετικού διατάγματος 116/2017 προς τη ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαισίου, το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88, καθώς και τα άρθρα 31 και 47 του Χάρτη, ιδίως καθόσον η ως άνω ex lege παραίτηση θίγει το δικαίωμα σε αποδοχές ετήσιας άδειας αντίστοιχο προς εκείνο του οποίου απολαύουν οι τακτικοί δικαστές. Εκτιμά ότι είναι σκόπιμο να υποβάλει συναφώς στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, λαμβανομένου υπόψη του άμεσου αποτελέσματος των ως άνω διατάξεων και της συνακόλουθης εξουσίας που διαθέτει να μην εφαρμόζει εθνική ρύθμιση αντίθετη προς κανόνα με τέτοιο αποτέλεσμα.

23 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το άρθρο 29, παράγραφος 5, του νομοθετικού διατάγματος 116/2017 πληροί τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι σκόπιμο να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα και ως προς το εν λόγω ζήτημα, στο μέτρο που η απάντηση του Δικαστηρίου επ' αυτού θα καθιστούσε ευχερέστερη την εκτίμηση της αναγκαιότητας παραπομπής στο Corte costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο, Ιταλία) του ζητήματος της συνταγματικότητας της επίμαχης εθνικής διάταξης.

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Corte d'Appello di L'Aquila (εφετείο L'Aquila) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν τα άρθρα 31, παράγραφος 1, και 47 του [Χάρτη], το άρθρο 7 της [οδηγίας 2003/88] και η ρήτρα 4 της [συμφωνίας-πλαισίου] την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι ο επί θητεία δικαστικός λειτουργός, ο οποίος μπορεί να χαρακτηριστεί ως "εργαζόμενος" και "εργαζόμενος ορισμένου χρόνου", σε περίπτωση παράτασης της θητείας του μέχρι τη συμπλήρωση του 70ού έτους της ηλικίας του, χάνει το δικαίωμα αδείας μετ' αποδοχών για το προ της παράτασης χρονικό διάστημα;

2) Αντιτίθεται η ρήτρα 5, σημείο 1, της [συμφωνίας-πλαισίου] σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει, ως κύρωση για την καταχρηστική σύναψη συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, την παράταση της θητείας του επί θητεία δικαστικού λειτουργού μέχρι τη συμπλήρωση του 70ού έτους της ηλικίας του, κατόπιν επιτυχούς ολοκλήρωσης μη διαγωνιστικής διαδικασίας αξιολόγησης, ενώ σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης προβλέπει την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης, με παραίτηση σε αμφότερες τις περιπτώσεις από κάθε κεκτημένο δικαίωμα;»

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

25 Η Ιταλική Κυβέρνηση αμφισβητεί το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

26 Υποστηρίζει, πρώτον, ότι ο Giudice di pace di Fondi (ειρηνοδίκης Fondi, Ιταλία) έχει ήδη υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, πρωτοκολληθείσα υπό τον αριθμό C-548/22, όπου τίθενται πανομοιότυπα ερωτήματα σχετικά με τις ίδιες εθνικές διατάξεις. Η Ιταλική Κυβέρνηση εκτιμά, για λόγους που άπτονται κατ' ουσίαν της οικονομίας της διαδικασίας, ότι η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν παρουσιάζει κάποια χρησιμότητα και ότι η υπόθεση της κύριας δίκης θα έπρεπε να ανασταλεί εν αναμονή της απάντησης του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της υπόθεσης C-548/22.

27 Δεύτερον, θεωρεί ότι το αιτούν δικαστήριο δεν θεμελιώνει καμία σχέση μεταξύ των αρχών του δικαίου της Ένωσης στις οποίες αναφέρεται και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας.

28 Τέλος, τρίτον, υποστηρίζει ότι το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα είναι υποθετικό, διότι αφορά κατάσταση διαφορετική από εκείνη της εφεσίβλητης της κύριας δίκης, στο μέτρο που αυτή έλαβε επιτυχώς μέρος στις προφορικές δοκιμασίες της διαδικασίας αξιολόγησης και, ως εκ τούτου, δεν έλαβε τη χρηματική αποζημίωση που θα δικαιούνταν σε περίπτωση αποτυχίας στην εν λόγω διαδικασία, όπως αναφέρεται στο εν λόγω ερώτημα.

29 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της καθιερούμενης με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί της διαφοράς και το οποίο φέρει την ευθύνη της εκδοθησομένης δικαστικής απόφασης να αξιολογήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υπόθεσης, τόσο την αναγκαιότητα εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το αν τα ερωτήματα που υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή. Ως εκ τούτου, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται, κατ' αρχήν, να αποφανθεί (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2020, Burgo Group, C-92/19, EU:C:2020:733, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

30 Συνεπώς, τα ερωτήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2020, Burgo Group, C-92/19, EU:C:2020:733, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

31 Συναφώς, προκειμένου το Δικαστήριο να είναι σε θέση να προβεί σε χρήσιμη για το εθνικό δικαστήριο ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το άρθρο 94, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας απαιτεί η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως να περιέχει έκθεση των λόγων που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει ερωτήματα ως προς την ερμηνεία ή το κύρος ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, καθώς και της σχέσης που κατά τη γνώμη του υφίσταται μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας (απόφαση της 27ης Απριλίου 2023, AxFina Hungary, C-705/21, EU:C:2023:352, σκέψη 26).

32 Πρώτον, επισημαίνεται ότι, μολονότι οι περιστάσεις της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2024, Presidenza del Consiglio dei ministri κ.λπ. (Αποζημίωση επί θητεία δικαστικών λειτουργών) (C-548/22, EU:C:2024:730), όπου το Δικαστήριο έκρινε εξάλλου απαράδεκτη την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, ήταν συγκρίσιμες προς αυτές της

υπόθεσης της κύριας δίκης και μολονότι οι δύο αυτές υποθέσεις θέτουν παρόμοια ζητήματα, εντούτοις, λαμβανομένης ειδικότερα υπόψη της πάγιας νομολογίας που μνημονεύεται στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας απόφασης και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των απαιτήσεων που απορρέουν από αυτήν, το εθνικό δικαστήριο παραμένει ελεύθερο να υποβάλει προδικαστική παραπομπή σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που είναι κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Πράγματι, η ύπαρξη πάγιας νομολογίας σχετικά με συγκεκριμένο ζήτημα του δικαίου της Ένωσης μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσει το Δικαστήριο στην έκδοση διάταξης, βάσει του άρθρου 99 του Κανονισμού Διαδικασίας, αλλά δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να επηρεάσει το παραδεκτό αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως σε περίπτωση που εθνικό δικαστήριο αποφασίσει, στο πλαίσιο της εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει, να απευθυνθεί στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ (απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2014, Mascolo κ.λπ., C-22/13, C-61/13 έως C-63/13 και C-418/13, EU:C:2014:2401, σκέψη 49).

33 Δεύτερον, διατυπώνοντας αιτιολογημένα τις αμφιβολίες του, αφενός, ως προς το ζήτημα αν, υπό το πρίσμα της ρήτρας 4 της συμφωνίας-πλαισίου, του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88 και του άρθρου 31 του Χάρτη, η εφεσίβλητη της κύριας δίκης δύναται να στερηθεί το δικαίωμα άδειας μετ' αποδοχών του οποίου απολαύει κάθε εργαζόμενος και, αφετέρου, ως προς τη συμβατότητα της επίμαχης στην κύρια δίκη διαδικασίας αξιολόγησης προς τη ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει επαρκώς τη σχέση που εκτιμά ότι υφίσταται μεταξύ των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητεί την ερμηνεία και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας.

34 Ωστόσο, όσον αφορά το άρθρο 47 του Χάρτη, επισημαίνεται ότι το αιτούν δικαστήριο δεν εξήγησε κατά τρόπο αρκούντως συγκεκριμένο τους λόγους για τους οποίους θα ήταν αναγκαία η ερμηνεία της διάταξης αυτής προκειμένου να αποφανθεί επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του, ούτε περιέγραψε τη σχέση που εκτιμά ότι υφίσταται μεταξύ της ως άνω διάταξης και της εφαρμοστέας στη διαφορά αυτή εθνικής νομοθεσίας, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του ότι, αφενός, η εν λόγω διαφορά αφορά την άσκηση του δικαιώματος της εφεσίβλητης της κύριας δίκης σε αποζημίωση στο πλαίσιο ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, καθώς και τη νομιμότητα του μηχανισμού πρόληψης και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, και, αφετέρου, η εφεσίβλητη της κύριας δίκης προσέφυγε στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια με σκοπό την προστασία των εν λόγω δικαιωμάτων.

35 Όσον αφορά, τρίτον, τον φερόμενο ως υποθετικό χαρακτήρα του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, όπως προκύπτει σαφώς από την απόφαση περί παραπομπής, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν είναι συμβατό προς το δίκαιο της Ένωσης το μέτρο που επιβάλλει στους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς που ζητούν να συμμετάσχουν σε διαδικασία αξιολόγησης να παραιτούνται από κάθε δικαίωμα για την περίοδο πριν από τη διαδικασία αυτή και, ειδικότερα, από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών. Δεδομένου ότι η εφεσίβλητη της κύριας δίκης υποχρεώθηκε, βάσει της οικείας εθνικής νομοθεσίας, να παραιτηθεί από το δικαίωμα αυτό όταν ζήτησε να συμμετάσχει στην εν λόγω διαδικασία, η σχέση μεταξύ της ζητούμενης ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης και του αντικειμένου της διαφοράς της κύριας δίκης είναι πρόδηλη και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα δεν έχει υποθετικό χαρακτήρα όσον αφορά την απώλεια του εν λόγω δικαιώματος.

36 Εντούτοις, δεν αμφισβητείται ότι η εφεσίβλητη της κύριας δίκης ολοκλήρωσε επιτυχώς τη διαδικασία αξιολόγησης και παρατάθηκε οριστικά η άσκηση των καθηκόντων της ως επί θητεία δικαστικού λειτουργού. Επομένως, οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης της ως άνω διαδικασίας και την εθνική νομοθεσία που προβλέπει χρηματική

αποζημίωση σε περίπτωση αποτυχίας σε αυτήν δεν εντάσσονται στο αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης. Επομένως, το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα είναι υποθετικό καθόσον αφορά τις σχετικές αμφιβολίες.

37 Ως εκ τούτου, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή, με εξαίρεση το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα κατά το μέρος που αφορά τον τρόπο οργάνωσης της διαδικασίας αξιολόγησης των επί θητεία δικαστικών λειτουργών με σκοπό την οριστική παράταση της άσκησης των καθηκόντων τους καθώς και τη χρηματική αποζημίωση σε περίπτωση αποτυχίας στην εν λόγω διαδικασία.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

38 Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου την οποία θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, στο Δικαστήριο απόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επίλυσης της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 30ής Απριλίου 2025, Genzyński, C-278/24, EU:C:2025:299, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

39 Εν προκειμένω, προκύπτει ότι υφίσταται στενή σχέση μεταξύ των δύο ερωτημάτων που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω ερωτήματα αφορούν τα δικαιώματα τα οποία δεν μπορούν πλέον να προβάλουν οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί των οποίων η άσκηση των καθηκόντων παρατάθηκε κατά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης. Ειδικότερα, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα άπτεται της ερμηνείας της ρήτρας 4 της συμφωνίας-πλαισίου, του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88 και του άρθρου 31 του Χάρτη και αφορά, ειδικότερα, την απώλεια του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών για την προγενέστερη της ως άνω παράτασης περίοδο, ενώ το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα άπτεται της ερμηνείας της ρήτρας 5 της συμφωνίας-πλαισίου και αφορά, ευρύτερα, την παραίτηση από κάθε δικαίωμα σχετικό με την προγενέστερη αυτή περίοδο.

40 Όσον αφορά, πρώτον, τις διατάξεις των οποίων γίνεται επίκληση στα υποβληθέντα ερωτήματα, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η διαδικασία αξιολόγησης συνιστά μέτρο που ελήφθη προκειμένου να ανταποκριθεί στα αιτήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στην απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020, Governo della Repubblica italiana (Καθεστώς των Ιταλών ειρηνοδικών) (C-658/18, EU:C:2020:572). Υπό το πρίσμα αυτό, η εν λόγω διαδικασία θεωρείται ότι θέτει σε εφαρμογή την απορρέουσα από τη ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου απαίτηση να λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για την αποτροπή και την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου.

41 Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η διαδικασία αξιολόγησης είναι αρκούντως αποτρεπτική, ώστε να μπορεί να χαρακτηριστεί ως μέτρο που επιβάλλει κυρώσεις για την καταχρηστική σύναψη τέτοιων συμβάσεων, κατά την έννοια της εν λόγω ρήτρας 5, σημείο 1, και κατά συνέπεια, αν πληροί τις απαιτήσεις της διάταξης αυτής, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο.

42 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση παρέσχε στην NZ τη δυνατότητα να συνεχίσει την άσκηση των καθηκόντων της και να λάβει εγγυήσεις για την περίοδο μετά τη συνέχιση αυτή, όπως και στην περίπτωση των μεταρρυθμίσεων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο των αποφάσεων της 26 Νοεμβρίου 2014, Mascolo κ.λπ. (C-22/13, C-61/13 έως C-63/13 και C-418/13, EU:C:2014:2401), και της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti (C-494/17, EU:C:2019:387). Εντούτοις, σε αντίθεση με τις ως άνω μεταρρυθμίσεις, η επίμαχη ρύθμιση προβλέπει ότι η αίτηση συμμετοχής στις διαδικασίες αξιολόγησης συνεπάγεται, για τους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς, παραίτηση από κάθε άλλη αξίωση που απορρέει από την προηγούμενη σχέση εργασίας επί θητεία και, ως εκ τούτου, παραίτηση από το δικαίωμα επίκλησης της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων που προβλέπεται στη ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαισίου προς στήριξη των αξιώσεών τους.

43 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατ’ ουσίαν αν η ως άνω ρύθμιση είναι συμβατή προς τη διάταξη που προτίθεται να θέσει σε εφαρμογή, ήτοι τη ρήτρα 5 της συμφωνίας-πλαισίου, η οποία αποσκοπεί στην αποτροπή και την επιβολή κυρώσεων για την καταχρηστική σύναψη διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, σε συνδυασμό με τη ρήτρα 4 της συμφωνίας αυτής, καθώς και με το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88, το οποίο συγκεκριμενοποιεί το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ’ αποδοχών, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη και το οποίο δύναται να επικαλεστεί ο εργαζόμενος έναντι του εργοδότη του (πρβλ. απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2023, Keolis Agen, C-271/22 έως C-275/22, EU:C:2023:834, σκέψη 28). Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμη η από κοινού εξέταση των προδικαστικών ερωτημάτων.

44 Συναφώς, επισημαίνεται επιπλέον ότι, μολονότι το αιτούν δικαστήριο μνημονεύει, στη διατύπωση του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, το άρθρο 31, παράγραφος 1, του Χάρτη, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα κάθε εργαζομένου σε συνθήκες εργασίας που σέβονται την υγεία, την ασφάλεια και την αξιοπρέπειά του, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, καθώς και από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, προκύπτει ότι το ερώτημα αυτό αφορά στην πραγματικότητα την παράγραφο 2 του άρθρου 31.

45 Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι, μολονότι από τη διατύπωση των υποβληθέντων προδικαστικών ερωτημάτων προκύπτει ότι οι ερωτήσεις του αιτούντος δικαστηρίου αφορούν το άρθρο 29, παράγραφος 5, του νομοθετικού διατάγματος 116/2017, το οποίο υποχρεώνει τους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς, όταν υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στην επίμαχη διαδικασία αξιολόγησης, να παραιτούνται από κάθε δικαίωμα που απορρέει από την προηγούμενη σχέση εργασίας επί θητεία, εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επικεντρώνεται ειδικώς, στο σκεπτικό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, στην παραίτηση από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ’ αποδοχών, δικαίωμα του οποίου δεν απολαύουν οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί κατά τις περιόδους των δικαστικών διακοπών, σε αντίθεση με τους τακτικούς δικαστικούς λειτουργούς.

46 Συγκεκριμένα, όσον αφορά το δικαίωμα αυτό, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η εφεσίβλητη της κύριας δίκης βρίσκεται σε κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη ενός τακτικού δικαστικού λειτουργού. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επ’ αυτού ότι, πριν από την έναρξη ισχύος της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης, έπρεπε να είχε γίνει δεκτή η αίτηση της NZ, ως «εργαζόμενης» και ως «εργαζόμενης ορισμένου χρόνου», περί καταβολής αποδοχών για την περίοδο των δικαστικών διακοπών, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των σχετικών κανόνων παραγραφής.

47 Αντιθέτως, όσον αφορά το δικαίωμα κοινωνικής προστασίας, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η κατάσταση των επί θητεία δικαστικών λειτουργών δεν είναι συγκρίσιμη με εκείνη των τακτικών δικαστών και ότι, εν πάση περιπτώσει, τυχόν διαφορετική μεταχείριση είναι δικαιολογημένη.

48 Επομένως, υπό το πρίσμα των προκαταρκτικών αυτών παρατηρήσεων, πρέπει να εξεταστεί μόνον μία από τις πτυχές της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης, την οποία τόνισε το αιτούν δικαστήριο στην απόφαση περί παραπομπής, ήτοι η απαίτηση παραίτησης από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών για το χρονικό διάστημα πριν από τη διαδικασία αξιολόγησης.

49 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με τα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου, σε συνδυασμό προς τη ρήτρα 4 της συμφωνίας αυτής, το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88, και το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση που αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, στο πλαίσιο της οποίας η αίτηση των επί θητεία δικαστικών λειτουργών να συμμετάσχουν σε διαδικασία αξιολόγησης προκειμένου να παραταθεί η άσκηση των καθηκόντων τους μέχρι τη συμπλήρωση του 70ου έτους της ηλικίας τους εξαρτάται από την προϋπόθεση παραίτησης από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών το οποίο απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης και αφορά την προγενέστερη επί θητεία σχέση εργασίας τους.

Επί της ουσίας

50 Προκειμένου να αποτραπεί η καταχρηστική σύναψη διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου επιβάλλει στα κράτη μέλη να λάβουν ένα τουλάχιστον από τα μέτρα που απαριθμούνται στη ρήτρα αυτή, εφόσον το εθνικό τους δίκαιο δεν περιλαμβάνει ισοδύναμα νομοθετικά μέτρα (απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

51 Κατ' αυτόν τον τρόπο, η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου επιτάσσει στα κράτη μέλη την επίτευξη γενικού σκοπού, δηλαδή της αποτροπής τέτοιων καταχρηστικών πρακτικών, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να επιλέξουν τα μέσα για την επίτευξή του, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν θα αντιβαίνουν προς τον σκοπό και δεν θα περιορίζουν την πρακτική αποτελεσματικότητα της συμφωνίας-πλαισίου (απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

52 Επιπλέον, όταν, όπως εν προκειμένω, το δίκαιο της Ένωσης δεν προβλέπει ειδικές κυρώσεις για την περίπτωση κατά την οποία παρά ταύτα διαπιστώνονται καταχρηστικές πρακτικές, εναπόκειται στις εθνικές αρχές να λαμβάνουν μέτρα που πρέπει να είναι όχι μόνον αναλογικά, αλλά και αρκούντως αποτελεσματικά και αποτρεπτικά για να εξασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα των κανόνων που έχουν θεσπιστεί κατ' εφαρμογή της συμφωνίας-πλαισίου (πρβλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2024, DG de la Función Pública, Generalitat de Catalunya και Departamento de Justicia de la Generalitat de Catalunya, C-331/22 και C-332/22, EU:C:2024:496, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

53 Επομένως, σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, πρέπει να υπάρχει δυνατότητα εφαρμογής μέτρου που να παρέχει αποτελεσματικές και ισοδύναμες εγγυήσεις για την προστασία των εργαζομένων, ώστε να επιβάλλονται οι δέουσες κυρώσεις για την κατάχρηση αυτή και να εξαλείφονται οι συνέπειες της παράβασης του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι δεν απόκειται στο Δικαστήριο να αποφαίνεται επί της ερμηνείας των διατάξεων του εσωτερικού δικαίου, καθόσον τούτο αποτελεί έργο αποκλειστικά του αιτούντος δικαστηρίου ή, ενδεχομένως, των αρμόδιων εθνικών δικαστηρίων, τα οποία πρέπει να εξετάζουν αν οι διατάξεις της εφαρμοστέας εθνικής ρύθμισης ανταποκρίνονται στις επιταγές που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 50 έως 53 της παρούσας απόφασης (πρβλ. απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2014, Mascolo κ.λπ., C-22/13, C-61/13 έως C-63/13 και C-418/13, EU:C:2014:2401, σκέψη 81).

55 Συνεπώς, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εκτιμήσει αν και κατά πόσον οι προϋποθέσεις εφαρμογής καθώς και η αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του εσωτερικού δικαίου συνιστούν πρόσφορο μέτρο για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και για την εξάλειψη των συνεπειών της. Εντούτοις, το Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί προδικαστικής παραπομπής, μπορεί, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να παράσχει διευκρινίσεις προκειμένου να καθοδηγήσει το εθνικό δικαστήριο στην ερμηνεία του (πρβλ. απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2014, Mascolo κ.λπ., C-22/13, C-61/13 έως C-63/13 και C-418/13, EU:C:2014:2401, σκέψεις 82 και 83 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

56 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως έχει τονίσει το Δικαστήριο, η συμφωνία-πλαίσιο δεν επιβάλλει γενική υποχρέωση στα κράτη μέλη να προβλέπουν τη μετατροπή των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Πράγματι, η ρήτρα 5, σημείο 2, της συμφωνίας-πλαισίου καταλείπει κατ' αρχήν στα κράτη μέλη τη μέριμνα να καθορίζουν τις συνθήκες υπό τις οποίες οι συμβάσεις ή οι σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου χαρακτηρίζονται ως αορίστου χρόνου. Κατά συνέπεια, η συμφωνία-πλαίσιο δεν ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνεται χρήση συμβάσεων ορισμένου χρόνου (απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2014, Mascolo κ.λπ., C-22/13, C-61/13 έως C-63/13 και C-418/13, EU:C:2014:2401, σκέψη 80 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

57 Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, στο πλαίσιο των μέτρων για την πρόληψη ή την επιβολή κυρώσεων για την καταχρηστική σύναψη διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, να μετατρέψουν τις σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου σε σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου, δεδομένου ότι η σταθερότητα της απασχόλησης που παρέχουν οι σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου αποτελούν το κύριο στοιχείο της προστασίας των εργαζομένων (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψη 39).

58 Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν ότι ρύθμιση η οποία προβλέπει επιτακτικό κανόνα κατά τον οποίο, σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, οι εν λόγω συμβάσεις μετατρέπονται σε σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, αποκλειομένης οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης, ενδέχεται να περιέχει μέτρο το οποίο επιβάλλει πράγματι κυρώσεις για την εν λόγω καταχρηστική σύναψη (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

59 Κατά συνέπεια, η νομολογία δεν απαιτεί σώρευση μέτρων. Επιπλέον, ούτε η αρχή της πλήρους αποκατάστασης της ζημίας που υπέστη ο ζημιωθείς ούτε η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλουν την καταβολή αποζημίωσης τιμωρητικού χαρακτήρα. Πράγματι, οι αρχές αυτές επιβάλλουν στα κράτη μέλη να προβλέπουν προσήκουσα αποκατάσταση της ζημίας, η οποία πρέπει να

υπερβαίνει την αμιγώς συμβολική αποζημίωση, χωρίς ωστόσο και να βαίνει πέραν των ορίων της πλήρους αποκατάστασης (απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψεις 41 έως 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

60 Επομένως, η συμφωνία-πλαίσιο δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη να προβλέπουν, σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, δικαίωμα αποκατάστασης της ζημίας το οποίο προστίθεται στη μετατροπή της σχέσης εργασίας ορισμένου χρόνου σε σχέση εργασίας αορίστου χρόνου (απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Rossato και Conservatorio di Musica F.A. Bonporti, C-494/17, EU:C:2019:387, σκέψη 45).

61 Εν προκειμένω, η Ιταλική Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι σκοπός της επίμαχης στην κύρια δίκη ρύθμισης είναι να παράσχει στους εν ενεργεία επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς όλες τις εγγυήσεις των οποίων απολαύει μισθωτός εργαζόμενος, προβλέποντας τη δυνατότητα παραμονής στην υπηρεσία μέχρι τη συμπλήρωση του 70ού έτους, υπό την επιφύλαξη επιτυχούς συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης, προκειμένου να εξακριβωθεί αν εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων, σύμφωνα με τη νομολογία του Corte costituzionale (Συνταγματικού Δικαστηρίου).

62 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει, πρώτον, ότι η εφεσίβλητη της κύριας δίκης συμμετείχε επιτυχώς στη διαδικασία αξιολόγησης ενόψει της οριστικής παράτασης των καθηκόντων της ως επί θητεία δικαστικού λειτουργού την οποία προβλέπει η εν λόγω ρύθμιση.

63 Δεύτερον, πριν από την ως άνω οριστική παράταση, η εφεσίβλητη της κύριας δίκης δεν μετείχε σε συνεδριάσεις κατά τις περιόδους των ετήσιων δικαστικών διακοπών του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετούσε ως επί θητεία δικαστής και δεν λάμβανε αποδοχές για τις περιόδους αυτές.

64 Τρίτον, η αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης συνεπάγεται την παραίτηση από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών για το χρονικό διάστημα πριν από την εν λόγω οριστική παράταση, δικαίωμα το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 και στο άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη.

65 Κατά την Ιταλική Κυβέρνηση, η παραίτηση «από κάθε περαιτέρω αξίωση» και, ως εκ τούτου, από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών για την προγενέστερη περίοδο απασχόλησης είναι εύλογη εν όψει της οριστικής παράτασης των καθηκόντων του επί θητεία δικαστικού λειτουργού, δεδομένου ότι η επιτυχία στη διαδικασία αξιολόγησης δεν συνεπάγεται απλή πιθανότητα να συνεχιστεί η προηγούμενη σχέση εργασίας, αλλά πραγματική συνέχιση επ' αόριστον της σχέσης αυτής. Επομένως, η παραίτηση από προγενέστερες αξιώσεις αποτελεί άμεση συνέπεια της «αποζημίωσης in natura» που παρέχεται στους επί θητεία δικαστικούς των οποίων η θητεία παρατάθηκε.

66 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι πρέπει να αποτραπεί αντίστροφη διάκριση εις βάρος των τακτικών δικαστών στους οποίους εφαρμόζονται πλήρως η αρχή της επιλογής βάσει διαγωνισμού και η αρχή της αποκλειστικής άσκησης δικαιοδοτικών καθηκόντων.

67 Υπενθυμίζεται επ' αυτού ότι η ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου απαγορεύει να αντιμετωπίζονται οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου δυσμενώς, όσον αφορά τους όρους απασχόλησης, σε σχέση με αντίστοιχους εργαζομένους αορίστου χρόνου, για τον λόγο και μόνον ότι εργάζονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου, εκτός αν η διαφορετική αυτή μεταχείριση δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους (απόφαση της 27ης Ιουνίου 2024, Peigli, C-41/23, EU:C:2024:554, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

68 Αν αποδειχθεί ότι οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί, όπως η εφεσίβλητη της κύριας δίκης, τελούν σε συγκρίσιμη κατάσταση με τους τακτικούς δικαστικούς λειτουργούς, όπερ εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, πρέπει να εξακριβωθεί αν υφίστανται αντικειμενικοί λόγοι που δικαιολογούν μια τέτοια διαφορετική μεταχείριση (απόφαση της 27ης Ιουνίου 2024, Peigli, C-41/23, EU:C:2024:554, σκέψη 50).

69 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν δικαιολογείται το να μη χορηγείται καμία ημέρα άδειας μετ' αποδοχών στους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς.

70 Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η ύπαρξη διαγωνιστικής διαδικασίας πρόσληψης που προβλέπεται μόνον για τις θέσεις τακτικών δικαστικών λειτουργών με σκοπό την πρόσβαση στον δικαστικό κλάδο, διαδικασία η οποία δεν εφαρμόζεται κατά την πρόσληψη των επί θητεία δικαστικών λειτουργών, αποκλείει το ενδεχόμενο οι επί θητεία δικαστικοί λειτουργοί να απολαύουν πλήρως των δικαιωμάτων των τακτικών δικαστικών λειτουργών. Εντούτοις, μολονότι ορισμένες διαφορές στη μεταχείριση μπορούν να δικαιολογηθούν από τις διαφορές στα απαιτούμενα προσόντα και από τη φύση των καθηκόντων τα οποία καλούνται να αναλάβουν οι τακτικοί δικαστικοί λειτουργοί, ο αποκλεισμός των επί θητεία δικαστικών λειτουργών από κάθε δικαίωμα άδειας μετ' αποδοχών δεν μπορεί να γίνει δεκτός υπό το πρίσμα της ρήτρας 4 της συμφωνίας-πλαισίου (πρβλ. απόφαση της 27ης Ιουνίου 2024, Peigli, C-41/23, EU:C:2024:554, σκέψεις 53 και 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

71 Συγκεκριμένα, το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88, κατά το οποίο «[τ]α κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται σε όλους τους εργαζομένους ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων».

72 Κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή αντανακλά και συγκεκριμενοποιεί το θεμελιώδες δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη (απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2023, Keolis Agen, C-271/22 έως C-275/22, EU:C:2023:834, σκέψη 18 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

73 Επιπλέον, το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που κατοχυρώνει υπέρ κάθε εργαζομένου το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη είναι, ως προς την ίδια του την ύπαρξη, επιτακτικό και ανεπιφύλακτο, δεδομένου ότι δεν απαιτείται συγκεκριμενοποίησή του με διατάξεις του δικαίου της Ένωσης ή του εθνικού δικαίου, οι οποίες απλώς καλούνται να προσδιορίσουν τη συγκεκριμένη διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και, κατά περίπτωση, να ορίσουν ορισμένες προϋποθέσεις για τη χρήση της. Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη είναι αφ' εαυτής ικανή να απονείμει στους εργαζομένους δικαίωμα δυνάμενο να προβληθεί αυτό καθεαυτό στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ αυτών και του εργοδότη τους σε κατάσταση που διέπεται από το δίκαιο της Ένωσης και εμπίπτει, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής του Χάρτη (πρβλ. απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, σκέψη 74).

74 Επομένως, η ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαισίου, το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 και το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία, αντιθέτως προς τα προβλεπόμενα όσον αφορά τους τακτικούς δικαστικούς λειτουργούς, αποκλείει, όσον αφορά τους επί θητεία δικαστικούς λειτουργούς που τελούν σε συγκρίσιμη κατάσταση, κάθε δικαίωμα σε καταβολή αποζημίωσης κατά την περίοδο των αδειών κατά την οποία αναστέλλονται οι δικαστικές δραστηριότητες (πρβλ. απόφαση της 27ης Ιουνίου 2024, Peigli, C-41/23, EU:C:2024:554, σκέψη 59).

75 Ως εκ τούτου, αφενός, όπως προκύπτει από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 53 και 57 της παρούσας απόφασης, προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου, μια εθνική ρύθμιση πρέπει να προβλέπει, σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, αποτελεσματικές εγγυήσεις για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση τέτοιας κατάχρησης και για την εξάλειψη των συνεπειών της, η δε μετατροπή της σχέσης εργασίας ορισμένου χρόνου σε σχέση εργασίας αορίστου χρόνου συνιστά, κατ' αρχήν, αποτελεσματική κύρωση της κατάχρησης αυτής.

76 Αφετέρου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 73 της παρούσας απόφασης, το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών συνιστά δικαίωμα κάθε εργαζομένου, το οποίο του παρέχεται κατά τρόπο επιτακτικό και ανεπιφύλακτο από το δίκαιο της Ένωσης.

77 Συνεπώς, η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η εφαρμογή των μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος για την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και για την εξάλειψη των συνεπειών της μπορεί να εξαρτάται από την απαίτηση να παραιτηθεί ο οικείος εργαζόμενος από το δικαίωμα που του απονέμει το δίκαιο της Ένωσης, κατ' εφαρμογήν της ρήτρας 4 της συμφωνίας αυτής. Συγκεκριμένα, η ρήτρα 5, σημείο 1, και η ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαισίου έχουν αυτοτελή πεδία εφαρμογής, τα οποία αποσκοπούν, αντιστοίχως, στην επιβολή κυρώσεων για την ως άνω κατάχρηση και στη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των εργαζομένων όταν εργάζονται με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου.

78 Επομένως, η εθνική ρύθμιση που επιβάλλει κυρώσεις για την καταχρηστική σύναψη διαδοχικών σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, προβλέποντας τη δυνατότητα να μετατραπεί η σχέση εργασίας ενός επί θητεία δικαστικού λειτουργού σε σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, δεν μπορεί να εξαρτάται από την απαίτηση να παραιτηθεί ο εν λόγω δικαστικός λειτουργός από τα δικαιώματα που του απονέμει το δίκαιο της Ένωσης.

79 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου, σε συνδυασμό με τη ρήτρα 4 της συμφωνίας αυτής, το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 καθώς και το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση που αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, στο πλαίσιο της οποίας η αίτηση των επί θητεία δικαστικών λειτουργών να συμμετάσχουν σε διαδικασία αξιολόγησης προκειμένου να παραταθεί η άσκηση των καθηκόντων τους μέχρι τη συμπλήρωση του 70ού έτους της ηλικίας τους εξαρτάται από την προϋπόθεση παραίτησης από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών το οποίο απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης και αφορά την προγενέστερη επί θητεία σχέση εργασίας τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

80 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η ρήτρα 5, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαισίου για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τη συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου που συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP, σε συνδυασμό προς τη ρήτρα 4 της ίδιας συμφωνίας, το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, και το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχει την έννοια ότι:

αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση που αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση καταχρηστικής σύναψης διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, στο πλαίσιο της οποίας η αίτηση των επί θητεία δικαστικών λειτουργών να συμμετάσχουν σε διαδικασία αξιολόγησης προκειμένου να παραταθεί η άσκηση των καθηκόντων τους μέχρι τη συμπλήρωση του 70ού έτους της ηλικίας τους εξαρτάται από την προϋπόθεση παραίτησης από το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών το οποίο απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης και αφορά την προγενέστερη επί θητεία σχέση εργασίας τους.

(υπογραφές)